

Oponentský posudek na diplomovou práci Kateřiny Antonové: Jsou velikost těla a druhově specifické zbarvení důležitými znaky pro rozpoznávání predátorů potenciální kořisti?

Kateřina Antonová ve své diplomové práci testovala vliv velikosti a barvy (typu) potenciálních predátorů na chování drobných pěvců v krmítkových experimentech v zimním období. Konkrétně jí zajímalo, zda zmenšení atrapy krahujce a různé modifikace atrapy z hlediska predace neškodných druhů (holub domácí, sýkora koňadra, červenka obecná), ovšem s některými klíčovými dravčími znaky, povede ke snížení či úplnému vymizení strachu.

Práce se mi četla příjemně, text plyne bez zbytečných odboček tak jak má, vše je psáno poměrně stručně a výstižně. První kapitoly úvodu mě poněkud překvapily v tom smyslu, že ačkoliv o tématu vím velmi málo, nedočel jsem se nic nového. Zkrátka, ptáci mají něco vrozeného, něco se ovšem učí, důležitá je zkušenost. Další kapitoly už ale přináší podrobnější vhled do problému a autorka jasně vede linii příběhu k vytyčeným cílům a hypotézám. Objevují se snad jen drobnosti, které bych textu vyčetl. Na konci str. 10 je uvedeno, že práce Browna & Doolinga (1992) vnáší světlo do problému konfrontace dvou hypotéz o rozpoznávání jedinců svého druhu (zde prezentace normální a „pomíchané“ andulky), ovšem čtenářovi autorka zapomněla sdělit, jak to celé dopadlo...

Cíle a hypotézy jsou formulovány a strukturovány srozumitelně a logicky, celkem bez problému jsem pochopil, o co autorce šlo, co chtěla zjistit a otestovat. Jednu věc bych se ale rád zeptal – zajímal Tě efekt velikosti atrapy, ale atrapy si pouze zmenšovala. Proč Tě nezajímalo její zvětšení, resp. dokážeš odhadnout jak by to dopadlo?

Uspořádání experimentů se mi líbilo, nápad s dvěma krmítky je výborný. Nenapadá mě, jak by se to dalo řešit lépe. Doporučuji všem, kterým se dostane diplomka do ruky nalistovat str. 24 a prohlédnout si Obr. 3, je to sranda.

V Metodice se čtenář dozví srozumitelnou formou vše podstatné. Co jsem ale vlastně moc nenašel je Materiál – doufám, že jsem to nepřehlédl, ale kolik opakování pro jednotlivé experimentální uspořádání si vlastně měla?

Troufнул jsem si před přečtením výsledků odhadnout, jak jednotlivé experimenty dopadnou a skoro všude jsem se trefil. Na tom není nic špatného, překvapení se spíše nekonala. Vhled do ptačí percepce je z pohledu člověka jistě složitý, ale zřejmě fungují základní principy typu – „vypadá to trochu jako krahujec, ale je to nějaký divný“, nebo „tohle teda už fakt krahujec není“. Jaký výsledek považuješ řekněme za nejpřekvapivější nebo nejcennější?

K výsledkům jen drobná poznámka – jsou testovány podíly, ale nepodařilo se mi zjistit, kolik ptáků ke které atrapě vlastně přilétlo. Je dost rozdíl, zda poměr byl 3 ptáci ku jednomu ptákovi nebo 30:10. Jaké počty ptáků se zhruba v experimentech za půl hodiny objevily?

A ještě bych se rád zeptal na následující:

Str. 9 – píšeš, že krahujce obecného a poštolku obecnou odlišuje pouze zbarvení. Tušila bys, proč s tímto tvrzením (dnes) v žádném případě nelze souhlasit?

Str. 29 – píšeš, že průkazný vliv měla atrapa na alternativním krmítku (altern), z Tabulky 2 se mi to ale nezdá?

Vím, že si to nevyhodnocovala, ale jaký byl zhruba časový průběh přiletu ptáků po dobu experimentu? Tj. získávali ptáci třeba během času odvahu? Nemůže mít vliv nějaká „kolektivní“ odvaha (nebo rozpoznávání) nebo naopak „kolektivní úprk“, pokud je v hejnu nějaký strašpytel?

Proč byla testována „obrovská“ červenka obecná a ne třeba střízlík obecný, brhlík lesní nebo pěvuška modrá?

Můžeš vysvětlit, jak interpretovat průkazné hodnoty interakcí? Např. str. 29.

Dovedeš si nějak vysvětlit, proč se sýkory r. *Poecile chovaly* dost odlišně v experimentu č. 1 než v experimentu č. 2?

Rozdíl mezi Tvými experimenty a klecovými experimenty provedenými Beránkovou a kol. (2015) bych spatřoval ještě v jedné důležité okolnosti, která může zásadně ovlivňovat motivaci ptáků. Zkusíš se zamyslet nad tím, co by to mohlo být?

Ještě několik poznámek k formální stránce práce:

- Legendy k tabulkám patří nad tabulky
- Obrázky si zaslouží pojmenování os!!! V legendě k obrázku pak musí být vysvětleny zkratky – nebo odkaz na tabulku se zkratkami apod.
- Vždy uvádíme celé české jméno ptáků, čeština uznává binomickou nomenklaturu
- *Glaucidium gnoma* není kulíšek nejmenší
- Názvy časopisů v seznamu literatury se uvádí velkými písmeny u všech slov (nebo alespoň jednotně)
- Latinské názvy v literatuře mají být kurzivou
- U knih musí být uveden vydavatel a místo vydání.
- Příjmení Čechů by v česky psané diplomce mohla být uvedena česky (viz Jelinek, Hořak, Formanek atp.)

Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě, v celkovém hodnocení práce zohledním průběh obhajoby.

Ve Voticích 25. května 2018

Ondřej Sedláček
Katedra ekologie, PŘF UK